

Course of study (code) / Назва дисципліни (шифр)	Місцеві фінанси (E10724BLFIN)	
Academic year / Навчальний рік - Семестр		2022-/2023 7 семестр
Course of study / Назва спеціальності	072 Фінанси, банківська справа та страхування	
Educational program / Освітня програма	Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування» перший (бакалаврський) рівень - 6 ECTS	
Education - ECTS / Рівень – Кредити	Вибіркова Українська	
Author / Укладач	Ізмайлова Наталія Вадимівна, кандидат економічних наук, доцент Державний університет економіки і технологій e-mail: izmaylova_nv@kneu.dp.ua , https://orcid.org/0000-0002-9684-0279	
Консультації	Вівторок, 15.30-16.00	

A. OBJECTIVE OF THE SUBJECT / МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Засвоєння студентами дисципліни «Місцеві фінанси» дає змогу розширити та поглибити знання про сутність і роль місцевих фінансів в економічному і соціальному розвитку адміністративно-територіальних одиниць, дослідити наявний порядок формування та використання фондів фінансових ресурсів, що забезпечують функціонування органів місцевої влади та управління, місцевого самоврядування. Це дозволяє сформувати навички щодо розрахунку та аналізу показників фінансової діяльності органів місцевої влади й управління, розуміти тенденції розвитку місцевих фінансів та їх основних складових.

B. SUBJECT PROGRAM / ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. СУТНІСТЬ, СКЛАДОВІ ТА ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЦЕВИХ ФІНАНСІВ.

Вчення про місцеві фінанси та його формування. Об'єкт та предмет вивчення. Мета дисципліни. Сутність місцевих фінансів. Функції місцевих фінансів: 1) розподільча; 2) контрольна; 3) стимулююча. Роль місцевих фінансів в економічній системі держави. Вплив місцевих фінансів на соціально-економічний розвиток країни і окремих територій. Принципи організації місцевих фінансів і склад місцевих фінансових інститутів.

ТЕМА 2. МІСЦЕВИЙ БЮДЖЕТ ЯК ОСНОВА ФІНАНСОВОЇ БАЗИ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ

Розвиток місцевих бюджетів та їх роль у місцевих фінансах України. Етапи розвитку місцевих бюджетів України. Місцеві бюджети - у складі бюджетної системи. Структура місцевих бюджетів. Принципи формування місцевих бюджетів України. Роль місцевих бюджетів у соціальному та економічному розвитку регіонів. Характеристика складових місцевого бюджету.

ТЕМА 3. ФОРМУВАННЯ ДОХІДНОЇ БАЗИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Фінансова незалежність місцевого самоврядування: її сутність та характеристика. Доходи місцевих бюджетів. Суть місцевого оподаткування. Виникнення та розвиток місцевого оподаткування. Суть комунального кредиту, причини існування, переваги у порівнянні з державним кредитом. Порядок випуску та обігу муніципальних позик. Бюджетний кодекс України про місцеві запозичення. Досвід та проблеми розвитку муніципальних позик в Україні. Альтернативні джерела формування фінансових ресурсів місцевого самоврядування. ТЕМА

4. СИСТЕМА ВИДАТКІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Сутність, значення, принципи планування видатків місцевих бюджетів. Порядок планування видатків місцевих бюджетів. Характеристика кошторисного планування видатків бюджетних установ. Програмно-цільовий метод бюджетного 5 планування. Складові елементи програмно-цільового методу планування видатків місцевих бюджетів.

ТЕМА 5. ФІНАНСОВЕ ВИРІВНЮВАННЯ ТА БЮДЖЕТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ

Сутність фінансового вирівнювання. Особливості організації міжбюджетних відносин у бюджетній системі України. Зміст, цілі та методи бюджетного регулювання. Види бюджетних трансфертів. Чинний порядок розрахунку базової дотації місцевим бюджетам: позитивні та негативні аспекти. Субвенції місцевим бюджетам та їх види.. Вдосконалення організації міжбюджетних відносин у Бюджетному кодексі України.

ТЕМА 6. БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

Система управління місцевими фінансами. Фінансовий контроль: його види та методи. Сутність бюджетного процесу. Бюджетний цикл і бюджетний період. Тривалість бюджетного року. Етапи бюджетного процесу на місцевому рівні. Складання проекту місцевого бюджету. Розгляд та прийняття рішення про місцевий бюджет. Виконання місцевого бюджету. Підготовка та розгляд звіту про виконання місцевого бюджету. Учасники бюджетного процесу.

ТЕМА 7. ОРГАНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МІСЦЕВОГО ГОСПОДАРСТВА

Місцеве господарство та місцеві фінанси. Склад місцевого господарства та його роль у місцевих фінансах. Правові засади функціонування комунальної власності. Види комунальних підприємств та їх характеристика. Особливості організації фінансів підприємств комунальної власності.

ТЕМА 8. ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Сутність, склад та класифікація підприємств комунального господарства. Система індикаторів діяльності комунального господарства. Порядок формування тарифів на комунальні послуги. Специфіка фінансової діяльності комунальних транспортних підприємств.

ТЕМА 9. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЖИТЛОВО-ЕКСПЛУАТАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ.

Сутність, склад та класифікація житлово-комунального господарства. Система індикаторів діяльності

комунального господарства. Особливості фінансів житлово-комунального господарства.

ТЕМА 10. ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ

ТЕМА 11. УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ ФІНАНСАМИ В УКРАЇНІ

ТЕМА 12. СВІТОВИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЦЕВИХ ФІНАНСІВ

Моделі місцевого самоврядування. Основні принципи організації місцевого самоврядування відповідно до Європейської Хартії місцевого самоврядування. Зарубіжний досвід місцевого оподаткування. Досвід децентралізації в зарубіжних країнах.

Завданням самостійної роботи студентів є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацювати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал

Об'єктом самостійної роботи студентів є програмний матеріал дисципліни.

Самостійна робота над дисципліною „Місцеві фінанси” для студентів включає різні форми, зокрема:

1. Обов'язкові:

підготовка до семінарських, практичних (лабораторних) занять;

підготовка до модульних контрольних робіт;

виконання наукових досліджень за заданою тематикою (написання реферату);

вивчення законодавчо-нормативної бази

опрацювання матеріалів, що виносяться на самостійне опрацювання;

виконання домашніх завдань (контрольних робіт) для заочної форми навчання.

2. Вибіркові:

аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій для обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять;

формування аналітичних звітів (із побудовою діаграм, графіків, таблиць тощо) за заданою тематикою для обговорення результатів під час аудиторних занять;

участь в наукових студентських конференціях і семінарах.

Завдання для індивідуальної роботи

Індивідуальна робота №1

Завдання 1. Зробити аналіз динаміки та структури доходів місцевого бюджету (на прикладі, області, міста, району) за два попередні періоди за відповідними варіантами, що обираються згідно номеру в академічному журналі.

Завдання 2. Зробити аналіз динаміки та структури видатків місцевого бюджету за два попередні періоди за відповідними варіантами, що обираються згідно номеру в академічному журналі.

Завдання 3. Побудувати діаграми, які б відображали структуру доходів та видатків місцевого бюджету за базовий період. При побудові діаграми «Структура доходів місцевого бюджету за ___ рік» слід брати до уваги загальні розділи дохідної частини, а саме податкові надходження, неподаткові надходження, доходи від операцій з капіталом та офіційні трансферти. Діаграму «Структура видатків місцевого бюджету за ___ рік» будувати враховуючи такі статті: державне управління, освіта, охорона, соціальний захист та соціальне забезпечення, житлово-комунальне господарство, культура і мистецтво, засоби масової інформації, фізична культура і спорт, будівництво, сільське і лісове господарство, транспорт та дорожнє господарство та державні цільові фонди.

Завдання 4. Проаналізувати зміни щодо встановлення нормативів відрахувань від загальнодержавних податків та зборів до місцевих бюджетів (у % до загальної суми). Зробити висновки.

Індивідуальна робота №2

Науково-дослідна робота (доповіді по темах курсу)

Учбовим планом передбачено написання доповідей за темами, що розглядалися при вивченні курсу. Доповідь повинна містити до 6 сторінок друкованого (до 9-10 рукописного) тексту та в стислому вигляді відображати сутність та основні положення обраної теми. Деякі теми мають містити аналіз законодавчих та нормативних актів, які регламентують діяльність місцевих органів влади в різних сферах; доповіді за темами, що стосуються підприємств комунальної форми власності – аналіз відповідних фінансових показників. Здебільшого доповіді мають містити проблеми, що існують у певній галузі місцевих фінансів та шляхи їх вирішення. Кожна доповідь має містити перелік використаних джерел. Доповідь не може бути написана з використанням лише одного джерела літератури. Захист доповідей проводиться в усній формі, шляхом відповідей на питання, що задаються викладачем.

Студент обирає тему доповіді згідно номеру в академічному журналі. Студент може запропонувати власну тему доповіді або тему, наведену нижче власного номеру в журналі, але її необхідно обговорити та узгодити з викладачем.

Тематика доповідей

Аналіз законодавчих та нормативних документів, які регламентують сферу фінансових відносин на місцевому рівні та обумовлюють основні напрямки і завдання місцевих органів влади в реалізації державної фінансової політики

Особливості та характерні ознаки фінансових відносин у сфері місцевих фінансів

Вплив місцевих фінансів на економічний розвиток регіонів

Проблеми функціонування фінансового механізму на місцевому рівні та можливі шляхи їх вирішення

Діяльність фінансових органів, органів Державного казначейства та органів Державної податкової адміністрації в реалізації регіональної фінансової політики держави

Діяльність місцевих органів влади щодо забезпечення соціального розвитку в регіоні

Економічне та соціальне значення місцевих бюджетів

Роль місцевих бюджетів в економічному і соціальному розвитку регіонів

Особливості формування бюджетів районів великих міст

Особливості формування бюджетів Автономної республіки Крим, міст Києва та Севастополя

Порядок складання проектів місцевих бюджетів, органи, що його здійснюють

Шляхи вдосконалення бюджетного процесу на місцевому рівні

Взаємозв'язок місцевих бюджетів з проектом Державного бюджету та планами соціального й економічного розвитку регіонів

Проблеми в організації фінансового регулювання місцевих бюджетів та можливі шляхи їх вирішення.

Напрямки вдосконалення фінансового регулювання місцевих бюджетів.
Управління фінансами на місцевому рівні: проблеми та шляхи їх подолання
Аналіз законодавчих та нормативних документів, які регламентують фінансове планування та фінансовий контроль на місцевому рівні
Контроль фінансових органів за формуванням та використанням коштів місцевих бюджетів
Методи фінансового планування, їх характеристика
Організація фінансового контролю на регіональному рівні
Роль фінансових відділів, органів Державного казначейства та органів Державної податкової адміністрації в здійсненні фінансового планування та фінансового контролю на регіональному рівні
Особливості управління фінансами в Автономній Республіці Крим, містах Києві та Севастополі
Особливості управління фінансами в районах великих міст
Шляхи підвищення рівня фінансового планування та фінансового контролю
Шляхи вдосконалення управління фінансами на місцевому рівні
Аналіз законодавчих та нормативних документів, які характеризують особливості організації фінансів підприємств комунальної форми власності
Особливості фінансового планування в бюджетній сфері на місцевому рівні
Фінансове планування на підприємствах комунальної власності
Порядок розподілу доходів від реалізації продукції робіт та послуг підприємств комунальної форми власності
Прибуток підприємств комунальної власності, та його розподіл
Особливості системи оподаткування підприємств комунальної форми власності, нормативи відрахувань до цільових державних фондів
Показники і методи оцінювання фінансового стану підприємств комунальної форми власності
Розкрити особливості контролю в житлово-комунальному господарстві
Напрями вдосконалення роботи підприємств комунальної форми власності
Напрями вдосконалення контролю з боку фінансових відділів, органів Державного казначейства та органів Державної податкової адміністрації за діяльністю підприємств комунальної форми власності
Структура місцевих бюджетів в зарубіжних країнах
Світовий досвід надання бюджетних трансфертів місцевим органам влади

C. DEFINITE LEARNING RESULTS / ПРЕДМЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК07. Знання та розуміння предметної області фінансів, банківської справи та страхування та розуміння професійної діяльності. ЗК08. Здатність вчитися перманентно та швидко засвоювати нові знання в сфері фінансів, банківської справи та страхування. ЗК09. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	СК01. Розуміння та здатність до критичного осмислення концептуальних основ економічної теорії, які стосуються фінансів, банківської справи та страхування й узагальнюють засади і закономірності функціонування та розвитку фінансових систем. СК03. Здатність здобувати та обробляти інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку фінансової системи та фінансів суб'єктів господарювання. СК06. Здатність опановувати та усвідомлювати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку міжнародних фінансових відносин. СК07. Здатність обґрунтовувати, приймати професійні рішення в сфері фінансів, банківської справи та страхування та брати відповідальність за них. СК08. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПР06. Розуміти специфіку фінансових відносин у виробничій і невиробничій сферах. ПР08. Розуміти процеси, що відбуваються в системі державних фінансів та її окремих ланках. ПР09. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування. ПР10. Проводити фінансові обчислення в сфері фінансів, банківської справи та страхування з застосуванням спеціалізованих інформаційних систем, сучасних фінансових технологій та програмних продуктів.

D. SEMESTER PLAN / СЕМЕСТРОВИЙ ПЛАН

Тиждень/ Дата	Тема	Форма діяльності (заняття), години, формат	Завдання для СРС (література, ресурси в інтернет, презентація, відеокурси)
06.09.2022	Тема 1. Сутність, складові та основи організації місцевих фінансів	Лекція, (2 год), F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 3, 4, 5,6,7,8 додаткова 10,11
06.09.2022 13.09.2022	Тема 2. Місцевий бюджет як основа фінансової бази місцевих органів влади	Лекція (4 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 3, 5, 8,9,10,11 додаткова 2
13.09.2022 20.09.2022	Тема 3. Формування дохідної бази місцевого самоврядування	Лекція (4 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1-11 додаткова 3,8
20.09.2022		Практичне заняття (самостійна, групова)	План проведення заняття І. Розгляд теоретичних питань:

		робота) (2 год)	II. Обговорення проблемних питань: III. Розв'язання задач
27.09.2022 27.09.2022	Тема 4. Система видатків місцевих бюджетів	Лекція (4 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 3, 5-11, додаткова 12
04.10.2022		Практичне заняття (2 год) F2F	1План проведення заняття I. Розгляд теоретичних питань: II. Обговорення проблемних питань: III. Розв'язання задач.
04.10.2022	Тема 5. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання	Лекція (2 год)	Опрацювання літератури: основна 1, 3, 4, 5-11 додаткова 3
11.10.2022	Тема 6. Бюджетний процес на місцевому рівні	Аудиторна лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 3, 4, 5-11 додаткова 2
11.10.2022		Практичне заняття (2 год) F2F	I. Розгляд теоретичних питань. II. Розгляд питань, що були винесені на самостійну роботу. III. Проблемні питання.
18.10.2022 18.10.2022	Тема 7. Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства.	Лекція, (4 год), F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 3, 4 додаткова 6
25.10.2022		Практичне заняття, (2 год), F2F	I. Розгляд теоретичних питань. II. Розгляд питань, що були винесені на самостійну роботу. III. Проблемні питання.
25.10.2022 01.11.2022	Тема 8. Фінанси підприємств комунального господарства.	Лекція, (4 год), F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 3, 4 додаткова 6
01.11.2022		Практичне заняття, (2 год), F2F	I. Розгляд теоретичних питань. II. Розгляд питань, що були винесені на самостійну роботу. III. Проблемні питання.
08.11.2022 08.11.2022	Тема 9. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу.	Лекція, (4 год), F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 3, 4 додаткова 8
15.11.2022		Практичне заняття, (2 год), F2F	I. Розгляд теоретичних питань. II. Розгляд питань, що були винесені на самостійну роботу. III. Проблемні питання.
15.11.2022	Тема 10. Фінансова політика місцевих органів влади	Лекція, (2 год), F2F	Опрацювання літератури: основна 5-11 додаткова 7,8,9
22.11.2022		Практичне заняття, (2 год), F2F	I. Розгляд теоретичних питань. II. Розгляд питань, що були винесені на самостійну роботу. III. Проблемні питання.
22.11.2022 29.11.2022	Тема 11. Управління місцевими фінансами в Україні	Лекція, (4 год), F2F	Опрацювання літератури: Основна 6,7,8 додаткова 7,8,9,11
29.11.2022		Практичне заняття, (2 год), F2F	I. Розгляд теоретичних питань. II. Розгляд питань, що були винесені на самостійну роботу. III. Проблемні питання.
06.12.2022 06.12.2022	Тема 12. Світовий досвід організації місцевих фінансів	Лекція, (4 год), F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 3, 4, 5-11 додаткова 7,8,9,10
06.12.2022 06.12.2022		Практичне заняття, (4 год), F2F	. Розгляд теоретичних питань. II. Розгляд питань, що були винесені на самостійну роботу. III. Проблемні питання.
13.12.2022 13.12.2022	Контрольні заходи	Практичне заняття, (4 год), F2F	Захист індивідуальної роботи Контрольна модульна робота

E. BASIC LITERATURE (OBLIGATORY TEXTBOOKS) / ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА (ОБОВ'ЯЗКОВІ ПІДРУЧНИКИ)

1. Місцеві фінанси у схемах і таблицях : навч. посіб. / [М. А. Гапонюк, А. Є. Буряченко, В. П. Яцюта та ін.] ; за

- заг. ред. В. М. Федосова. — К. : КНЕУ, 2010. — 600, [8] с.
2. Зайчикова В. В. Місцеві фінанси України та європейських країн. — К. : НДФІ, 2007. — 299 с.
  3. Кириленко О. П. Місцеві фінанси: підручник. — К. : Знання, 2006. — 677 с.
  4. Місцеві фінанси : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / М. А. Гапонюк, В. П. Яцюта, А. Є. Буряченко, В. П. Яцюта. [та ін.]. — К. : КНЕУ, 2008. — 265 [7] с.
  5. Васильєва Н. В., Гринчук Н. М., Дерун Т. М., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади. Практичний посібник / [Н. В. Васильєва, Н. М. Гринчук, Т. М. Дерун, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук] — Київ : — 2017. — 117 с. Дерун Т. М. Практичний посібник з питань формування спроможних територіальних громад / Т. М. Дерун. — Київ : АМУ, 2015. — 40 с.
  6. Децентралізація. Місцеві бюджети 159 об'єднаних територіальних громад: фін.аналіт. матеріали / Каб. Міністрів України, М-во регіон. розвитку, будівництва та ЖКГ України; підгот. Я. М. Казюк ; консультац. підтримка Я. Джийкіч. — [Київ : б. в.], 2016. — 190 с.
  7. Муніципальні фінанси: навч. посіб. / За ред. д.е.н., проф. О.П. Кириленко. — Тернопіль: Астон, 2015.— 360 с.
  8. Наталенко Н. В. Фінанси та бюджет об'єднаної громади (навчальний модуль) / Н. В. Наталенко. — Київ : ІКЦ «Легальний статус», 2016. — 72 с.
  9. Осадчук С. В. Бюджетна децентралізація: стан і перспективи / С. В. Осадчук [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2008-3/doc/3/15.pdf>.
  10. Прогнозування розвитку територій. Бюджетне прогнозування: навч. посіб. / В. В. Мамонова [та ін.] ; за заг. наук. ред. М. М. Білинської. — Київ : НАДУ, 2014. — 200 с.
  11. Прогнозування та управління соціально-економічними процесами в регіоні : монографія / за наук. ред. В. С. Загорського. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2016. — 238 с.
  12. Ткачук А. Про бюджет і не тільки. Спеціально для об'єднаних територіальних громад / А. Ткачук, Н. Наталенко. — Київ : ІКЦ «Легальний статус», 2016. — 76 с.

F. COMPLEMENTARY LITERATURE / ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР
2. Європейська хартія місцевого самоврядування, Страсбург, 15 жовтня 1985 року, Статус Хартії (Витяг)
3. Бюджетний кодекс України : прийнятий Верховною Радою України 08.07.2010 р. № 2456-VI (із змін. і доп.) [Електронний ресурс] //Офіційний сайт Верховної Ради України — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
4. Податковий кодекс України від 03 лютого 2013 р. № 2755-17. —[Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
5. Про бюджетну класифікацію : наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 р. № 11 (із змінами і доп.) [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Міністерства фінансів України — Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.
6. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин : Закон України від 28 грудня 2014 року № 79-VIII. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/79-19>.
7. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5 лютого 2015 р. № 157-VIII. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.
8. Про засади державної регіональної політики від 5 лютого 2015 № 156-VIII. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/156-19>.
9. Про затвердження складових програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів : наказ Міністерства фінансів України від 20 вересня 2017 року № 793 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
10. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів від 1 квітня 2014 р. № 333-р. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>.
11. Про схвалення Концепції створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет» : розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.02.2016 р. № 92-р [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України — Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/92-2016-%D1%80>.

G. THE MOST IMPORTANT PUBLICATIONS OF THE AUTHOR(S) CONCERNING PROPOSED CLASSES / ОСНОВНІ ПУБЛІКАЦІЇ АВТОРА, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ТЕМАТИКОЮ ЗАПЛАНОВАНИХ ЗАНЯТЬ

1. Васильчук І. П., Ізмайлова Н. В., Зайцева А. С. Тенденції та чинники фінансової діяльності суб'єктів підприємництва в Україні. Ефективна економіка. 2022. № 4. — URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10171> (дата звернення: 05.10.2022). DOI: 10.32702/2307-2105-2022.4.5 (Index Copernicus (IC))
2. Смирна О. В., Ізмайлова Н. В. Сучасний стан та проблеми формування капіталу українських підприємств в умовах кризових явищ. Ефективна економіка. 2022. № 1. — URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9904> (дата звернення: 05.10.2022). DOI: 10.32702/2307-2105-2022.1.92 (Index Copernicus (IC))
3. Ізмайлова Н. В., Васильчук І. П., Смирна О. В. Підтримка стабільної діяльності підприємства під час активної фази епідемічних явищ в Україні. Ефективна економіка. 2021. № 12. — URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9742> (дата звернення: 05.10.2022). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.12.91 (Index Copernicus (IC))
4. Ізмайлова Н. В. Передумови та перші наслідки впливу коронакризи на рентабельність гірничо-видобувних підприємств. Ефективна економіка. 2020. № 12. — URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8434> (дата звернення: 05.04.2021). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.12.99 (Index Copernicus).
5. Ізмайлова Н. В. Фінансові аспекти підвищення економічної ефективності гірничо-видобувних підприємств в сучасних умовах. Ефективна економіка. 2019. № 12. — URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7499> (Index Copernicus).
6. I. Vasylychuk, N. Izmaylova, O. Smyrna, T. Petrishyna and K. Slusarenko. Access to Finance as a Driver Innovation /

International Scientific Congress Society of Ambient Intelligence 2021 (ISC-SAI 2021). SHS Web of Conferences 100, 01020 (2021) DOI: <https://doi.org/10.1051/shsconf/202110001020>

https://www.researchgate.net/publication/350501595_Access_to_Finance_as_a_Driver_Innovation

7. Макаров П.Д., Ізмайлова Н.В. Інвестування в екологічні проекти "ПрАТ АрселорМіттал Кривий Ріг". Сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та виробництва: міжгалузеві диспути [зб.наук. пр.]: матеріали XXIII міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 10 грудня 2021р.). Київ, 2021. С.51-58 https://opencilab.org/wp-content/uploads/2021/12/suchasni-vikliki-i-aktualni-problemi-nauki-osviti-ta-virobnictva-mizhgaluzevi-disputi_2021_12_10.pdf

8. Ізмайлова Н.В. Соціальне партнерство ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» з містом та місцевими громадами /Н. Ізмайлова, С. Скворцова // Priority directions of science and technology development. Abstracts of the 3rd International scientific and practical conference. SPC —Sci-conf.com.ua.. Kyiv, Ukraine. 2020. Pp. 1224-1228. URL: <https://sci-conf.com.ua/iii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-priority-directions-of-science-and-technology-development-22-24-noyabrya-2020-goda-kiev-ukraina-arhiv/>

9. Мазурок П.П. Реформування державних фінансів і міжбюджетних відносин / П.П.Мазурок, Н.В.Ізмайлова, Ю.О.Жила // Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ. Збірник наукових праць - 2008 - №2 (13) – с. 100

10. Ізмайлова Н.В. Проблеми формування доходної частини місцевих бюджетів. / Н.В.Ізмайлова, О.О.Мура // Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції „Ключові аспекти наукової діяльності – 2009”. Том 1. економічні науки.: Пшемишль. Наука і студія – с. 59-62

11. Ізмайлова Н.В. Створення позабюджетних фондів місцевих бюджетів на розвиток територій: проблеми, актуальність та перспективи на прикладі / Н.В.Ізмайлова, Д.А.Калачов // Хмельницький економічний університет конференція 22-24 травня 2008 року „Інноваційний розвиток економіки і фінансів України в умовах глобалізації” – 2008 – С. 191-193

H. SIGNS OF REQUIRED PREREQUISITES / ПЕРЕЛІК ПОТРІБНИХ ПЕРЕДУМОВ

Дисципліни, які є необхідними передумовами для вивчення зазначеного курсу: Макроекономіка, Фінанси, Страхування, фінансовий аналіз, Податкова система

Лекції	32	10
Практичні	32	8
Лабораторні	-	-
Самостійна робота студента (СРС)	98	144
Індивідуально-консультативна робота (ІКР)	18	18
Курсова робота	-	-

J. CURRENT AND FINAL EVALUATION / ПОТОЧНЕ ТА ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль, в т.ч.	100	100
Знання, уміння та навички, продемонстровані на аудиторних заняттях	10	10
Виконання контрольних (модульних) робіт	35	35
Виконання і захист завдань самостійної роботи	50	50
Науково-дослідницька робота	5	5

Шкала балів	Оцінка за 2-бальною шкалою	Шкала ECTS
90 – 100	Зараховано	A
80 – 89	Зараховано	B
70 – 79		C
66 – 69	Зараховано	D
60 – 65		E
21 – 59	Не зараховано з можливістю повторного складання заліку	FX
0 – 20	Не зараховано з можливістю вивчення дисципліни за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультативної роботи	F

K. CODE OF CONDUCT OF THE COURSE / КОДЕКС ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є виконання наступних обов'язків:

- ❖ не запізнюватися на заняття;
- ❖ не пропускати заняття (як лекційні, так і практичні), в разі хвороби мати довідку або її ксерокопію;
- ❖ самостійно опрацювати весь лекційний матеріал та ресурси для самостійної роботи;
- ❖ при підготовці есе, есе-рефлексії на статтю, що запропонована вам для читання (див. семестровий план), оцінюється якість та оригінальність наведених вами аргументів. Есе повинно бути надіслано до 16:00 у попередній день перед семінаром. Усі повинні обов'язково підготувати есе, а його відсутність з будь-яких причин не може бути виправданням.
- ❖ конструктивно підтримувати зворотній зв'язок з викладачем на всіх етапах проходження курсу (особливо під час виконання індивідуальних проектів/курсowego проекту);
- ❖ своєчасно і самостійно виконувати всі передбачені програмою лабораторні та практичні завдання;
- ❖ брати очну участь у контрольних заходах;
- ❖ будь-яке відтворення результатів чужої праці (виключаючи практичну роботу над командним проектом), в тому числі використання завантажених з Інтернету матеріалів, як власних результатів, кваліфікується, як порушення норм і правил академічної доброчесності, та передбачає притягнення до відповідальності у порядку, визначеному чинним законодавством.

L. METHODS OF CONDUCTING / МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для формувань компетентностей застосовуються такі методи навчання:
вербальні/словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда);
наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
практичні (різні види практичних завдань, вирішення кейсів, виконання графічних робіт, проведення експерименту, практики);
пояснювально-ілюстративний, який передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;
метод проблемного викладу;
дослідницький.

M. TOOLS, EQUIPMENT AND SOFTWARE / ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

мультимедійний клас з ПК, цифровий проектор
[Zoom](#) – хмарна платформа для відео і аудіо конференцій та вебінарів
[ZELIS](#) - система призначена для тестування знань студентів в двох режимах: автоматизований контроль знань та тестування по бланкам.

N. STUDENT RESOURCES, MOOC PLATFORMS / ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТА ВІДКРИТІ ДИСТАНЦІЙНІ ОНЛАЙН КУРСИ

Студентам пропонується доступ до навчальних матеріалів дисципліни - moodle.kneu.dp.ua:
[Coursera](#) – безкоштовні онлайн-курси з різних дисциплін, у разі успішного закінчення яких користувач отримує сертифікат про проходження курсу.
[EdX](#) – онлайн-курси від закладів вищої освіти.
[Prometheus](#) – український громадський проект масових відкритих онлайн-курсів.

O. FEEDBACK/ ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК

Електронні листи є найкращим способом зв'язатися з керівником курсу, і, будь ласка, додайте шифр групи в темі листа. Якщо ви надішлете мені електронне повідомлення, надайте мені, принаймні, 24 години, щоб відповісти. Якщо ви не отримуєте відповідь, відправте листа повторно.

P. ACADEMIC HONESTY/ АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Державний університет економіки і технологій очікує від студентів розуміння та підтримання високих стандартів академічної чесності. Приклади академічної не доброчесності включають такі: плагіат, зловживання інформацією із застарілих джерел мережі. Очікується, що вся робота, виконана відповідно до вимог курсу, є власною роботою студента. Під час підготовки роботи, яка відповідає вимогам курсу, студенти повинні відрізнити власні ідеї від інформації, отриманої з інших джерел. Без попереднього письмового схвалення викладачем, студенти можуть не подавати один і той же звіт двічі. Положення про академічну доброчесність у Державному університеті економіки і технологій (нова редакція) затверджено Вченою радою 25.11.2021 р., Протокол № 5 та введено в дію Наказом від 25.11.2021 р. № 169 :https://www.duet.edu.ua/uploads/normbase/243/pol_AD.pdf

APPROVED / ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням кафедри фінансів, банківської справи та страхування Державного університету економіки і технологій - протокол №01 від 29.08.2022 року

Укладач

Н.В.Ізмайлова

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Кафедрою фінансів, банківської справи та страхування
Протокол №01 від 29 серпня 2022 року

Завідувач кафедри

Науково-методичною радою Державного університету
економіки і технологій
Протокол № 02 від 20 вересня 2022 року

Голова науково-методичної ради

М.М.Садовенко

В.В. Орлов